

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 6 sierpnia 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 18413
Znak sprawy: FS9.054.11.2026.453.TYU
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanownie Panie Marszałku,

w związku z otrzymaną interpelacją nr 18413 Pana Posła Roberta Dowhana w sprawie przekazywania środków na stowarzyszenia i fundacje, uprzejmie informuję.

Dysponowanie środkami publicznymi odbywa się w oparciu o zasadę legalności oraz przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, która reguluje m.in. zasady i tryb kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych (...) oraz zasady kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego oraz koordynacji kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.

Ramy prawne dla dysponowania środkami budżetowymi wyznacza m.in. art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten obliuguje dysponentów do dokonywania wydatków w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Należy więc podkreślić, że wszystkie wydatki publiczne, w tym dotacje celowe, które mogą być – na podstawie ustawy o finansach publicznych – przyznane organizacjom pozarządowym, powinny być dokonywane w sposób uwzględniający ww. przepisy.

Kolejnym instrumentem zawartym w przepisach ustawy systemowej, które pozwalają na zabezpieczenie prawidłowości wydatków publicznych, są regulacje art. 150 oraz art. 151 ustawy o finansach publicznych. Przepisy określają zasady oraz tryb udzielania i rozliczania dotacji celowych i stanowią również formalną

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.

gwarancję, że środki przekazane organizacjom pozarządowym podlegają szczególnej kontroli na każdym etapie ich wykorzystywania.

Zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych, dysponent części budżetowej lub dysponent środków, o których mowa w art. 127 ust. 2, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa oprócz opisu zadania (celu) na jaki dotacja została przyznana, wysokość udzielonej dotacji oraz termin wykonania, w szczególności także tryb kontroli wykonania zadania (w umowie można również postanowić, że kontrola będzie prowadzona na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej).

Jednocześnie, w myśl art. 151 ustawy o finansach publicznych, dysponent może zlecić organizacji pozarządowej realizację swoich zadań na podstawie zawartej z tą organizacją umowy, przyznając dotację celową na realizację tych zadań, również określając przy tym w umowie tryb kontroli wykonywania tego zadania. Dodatkowo, przepisy systemowe – oprócz obowiązków wynikających z umowy – nakładają na beneficjentów dotacji obowiązek prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków otrzymanych z dotacji oraz obowiązek przedstawienia rozliczenia dotacji.

Ponadto, ustawa o finansach publicznych (art. 175 ust. 1) przypisała dysponentom części budżetowych obowiązki w zakresie sprawowania nadzoru i kontroli dotyczące m.in. całości gospodarki finansowej podległych im jednostek organizacyjnych, w tym nad dokonywaniem przez te jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur, wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, a także realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa.

Kontrola sprawowana przez dysponentów części budżetowych ma więc charakter finansowy, a jej przedmiotem jest w szczególności zgodność wydatków z planowanym przeznaczeniem czy też prawidłowość wykorzystania środków finansowych, w tym w zakresie zrealizowanych zadań. Sprawowana na bieżąco kontrola i nadzór pomagają więc dysponentom części budżetowych m.in. ocenić prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa, w tym co do prawidłowości naliczenia odsetek podlegających nadzorowi organu udzielającemu dotacji.

Kwestie te reguluje oczywiście także ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.²

Zgodnie z przepisami art. 16 tej ustawy organizacje pozarządowe lub inne podmioty przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego zobowiązują się do jego wykonania w zakresie i na zasadach określonych w umowie odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego sporządzonej z uwzględnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych oraz przepisów ww. ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania dotacji na realizację zadania.

² Dz.U. z 2025 r. poz. 1338, z późn. zm.

Jednocześnie należy zauważyć, że wszelkie przypadki wydatkowania środków publicznych niezgodnie z ich przeznaczeniem (celem) mogą zostać potraktowane jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w odrębnych przepisach powiązanych z systemem finansów publicznych.

Krajowa Administracja Skarbowa prowadzi regularnie audyty krajowych środków publicznych na podstawie art. 95 ust. 1 pkt 2-7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej³ w zakresie:

„(...) 2) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż określone w pkt 1 i 1a, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;
3) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 1-2;
4) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym;
5) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
6) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, zgodnie z ich przeznaczeniem;
7) prawidłowości deklarowania, obliczania i wpłacania należności budżetu państwa, państwowych funduszy celowych i innych jednostek sektora finansów publicznych, których pobór należy do innych organów.”

Audyty w powyższym zakresie prowadzone są przez dyrektorów izb administracji skarbowej i dotyczą prawidłowości wykorzystania środków publicznych tj. etapu po ich wypłacie beneficjentowi przez dysponenta. Kluczową rolę w zakresie prewencji i zapewnienia prawidłowego przyznawania i wydatkowania środków publicznych pełnią dysponenti tych środków.

Podsumowując, mając na względzie powyższe, obecnie obowiązujące regulacje prawne oraz procedury kontrolne istniejące w sektorze finansów publicznych, zapewniają efektywne i skuteczne narzędzia do przeprowadzenia rzetelnej weryfikacji wydatkowania środków publicznych, zarówno pod kątem ich legalności, jak i celowości dysponowania tymi środkami.

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 1131, z późn. zm.